

ГОДИШЕН ДОКЛАД

2019 година

**ОСНОВНИ АКЦЕНТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА СДРУЖЕНИЕ „SOS
ДЕТСКИ СЕЛИЩА БЪЛГАРИЯ“ ПРЕЗ 2019 ГОДИНА**

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СДРУЖЕНИЕ SOS ДЕТСКИ СЕЛИЩА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2019 г.

НАШАТА МИСИЯ

Сдружение SOS Детски селища България е неправителствена организация, фокусирана върху гарантиране правото на всяко дете да има семейство и да расте в дом и среда на любов, уважение и сигурност.

ЗА НАС

Сдружение SOS Детски селища България е първата гражданска правозащитна организация в страната, която предоставя директна грижа за деца в риск. За първи път след демократичните промени Сдружението предоставя алтернатива на институционалната грижа за деца – грижа в SOS семейство.

Сдружение SOS Детски селища България е част от голямото международно семейство SOS Children's Villages International, което се грижи за близо 2,500,000 деца в 135 страни по света.

В България Сдружението започва дейността си през 1990 г. Вече повече от 30 години Сдружение SOS Детски селища България осигурява семейство и здравословна среда за развитие и израстване на деца, лишени от родителска грижа или в риск да загубят закрилата на своите родители. Сдружението предлага семеен тип грижа и подкрепя на семейството и активно се застъпва за правата на децата и младежите.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ОБСТАНОВКА

Трендът на намаляване и забавяне на краткосрочните **ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ** продължи и през 2019 г., като продължава да влияе отрицателно върху икономическата среда в България. Условието на пазара на труда продължиха да се подобряват, но успоредно с това в редица отрасли все по-ясно се наблюдава недостиг на квалифицирана работна ръка.

Брутният вътрешен продукт на България е нараснал с 3,5 процента на годишна база през последното тримесечие на 2019 г. след ръст от 3,7 процента през предходното тримесечие, показва предварителната оценка на НСИ. Това е най-слабият темп на разрастване след четвъртото тримесечие на 2018 г.

Годишният темп на инфлацията в България се повиши до 3,8% през декември спрямо 3,0% през предходния месец. В последния месец на 2019 година инфлацията стигна 7-годишен връх до най-високото си ниво от януари 2013 г. Средногодишната инфлация за периода февруари 2019 - януари 2020 г. на годишна база е 3,2%, отчита Националният статистически институт.

Според бизнес анкетите на НСИ през декември 2019 г. 33.5% от промишлените предприятия посочват недостига на работната сила като фактор, затрудняващ дейността им. През септември 2019 г. средната работна заплата е 1 266 лв. и нараства с 3.4% в сравнение с предходния месец и с 11.5% спрямо септември 2018 г. През третото тримесечие на 2019 г. броят на безработните лица е 125.4 хил., от които 70.9 хил. (56.5%) са мъже и 54.5 хил. (43.5%) - жени. Коефициентът на безработица е 3.7% и в сравнение с третото тримесечие на 2018 г. намалява с 1.3 процентни пункта. Коефициентът на безработица за мъжете е 3.8%, а за жените - 3.4%.

Важно е да се уточни, че тези данни са на база експресните оценки, които се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори и са обект на последващи актуализации и ревизии.

В СОЦИАЛНАТА СФЕРА в България натискът в областта на правата на детето и социалните услуги за деца, продължи през цялата 2019 г. и групи на гражданското общество бяха подложени на интензивна атака от граждански съюзи. През юни правителството оттегли основаващата се на правата Национална стратегия за детето. През юли Конституционният съд установи, че Истанбулската конвенция на Съвета на Европа относно насилието, основаващо се на половата принадлежност, е противоконституционна.

Като част от натиска върху системите за закрила на детето и благосъстоянието на децата, продължава непрекъснато атака срещу самата идея за участието на организациите на гражданското общество в предоставянето на социални услуги. Налице е масиран призив за забрана на организациите на гражданското общество да предоставят социални услуги. Същият се базира на предполагаемия конфликт на интереси - твърдейки, че организациите на гражданското общество имат силен интерес да разделят децата от биологичните им семейства, за да могат повече деца да израстват при алтернативни грижи, което би било добре за техния бизнес. През октомври 2019 г. стотици родители от два региона на България спряха да изпращат децата си на училище, в отговор на слуховете, че социалните работници могат да отвлекат деца от училищата и бързо да ги изпратят в семейства на осиновители в Норвегия и други страни на Запад. Ситуацията беше толкова абсурдна, че правителството трябваше да включи националните служби за сигурност, за да разреши училищната криза и след това да отвори училищата отново.

През декември, притиснато от същия тип натиск от нарастващ брой недоволни родители, правителството и парламентът спряха влизането в сила на Закона за социалните услуги, приет през март 2019 г. В същото време министърът на труда и социалното подпомагане Бисер Петков, който беше внесъл законопроекта, беше отстранен и на негово място бе назначен нов министър Деница Сачева. Правителството отложи влизането в сила на Закона за социалните услуги до 1 юли 2020 г., но тъй като политическият натиск продължава и тъй като не се работи по подзаконовите актове, изисквани от този закон, е много малко вероятно това отлагане да бъде ограничено в рамките на 6 месеца.

С оглед на това развитие мерките за закрила на детето се влошиха. Съобщава се, че в редица случаи на насилие над деца социалните работници не са предприели действия от

страх, че ще бъдат отговорни за недостатъчно добре обосновани намеси в семейния живот. Наблюдава се високо ниво на текучество на персонал в сектора на социалните дейности, особено в областта на благосъстоянието на децата. Ситуацията не се подобрява и поради нарастващата разлика между възнагражденията на социалните работници и тези на другите съпоставими професии, напр. на учителите.

ДЕЙНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА В СТРАТЕГИЧЕСКА ОБЛАСТ „РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМИ“

През 2019 г. SOS ДС България разшири още повече националното си присъствие като експерт по правата на детето, насилието срещу деца и трафика на деца. Националното сдружение играе активна роля в застъпничеството на национално равнище както независимо, така и чрез мрежи в целия сектор (Национална мрежа за децата, Коалиция детство 2025) и заема позициите си по ключови въпроси, приети от професионалната общност, действайки стратегически в условията на все по-неблагоприятни външни условия, с нарастваща враждебност срещу НПО като доставчици на услуги (вж. по-горе националния контекст). SOS ДС България се представи като национален шампион по темата за подпомагане на напускащите грижа, чрез широко оповестена проектна работа.

ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ по развитието на програми, основани на международните и национални стратегически направления и насочени към децата и младежите от целевата ни група, продължиха да бъдат фокусирани в следните основни направления:

- ✓ **Развитие на социалните услуги**, предоставяни от нашето Сдружение и идентифициране на нови възможности: През отчетната година Програмите Детски селища кандидатстваха успешно и осигуриха държавно лицензиране за SOS ДС България като доставчик на всички държавно определени социални услуги, както и за две нови услуги. Програмите Детски селища кандидатстваха за държавно делегиране за предоставяне на социални услуги, с изцяло положителни резултати, гарантирайки дългосрочна устойчивост за предоставянето на SOS грижа.

Отдел Програмно развитие подкрепяше текущо изграждането на капацитет на сътрудниците на SOS чрез редица семинари и обучения и се ангажира също в изграждането на капацитет на специалисти от общественния сектор и гражданското общество.

Стартира проект за разработване на цялостна процедура за мониторинг и оценка на качеството, с активно участие на ключови заинтересовани страни.

- ✓ **Застъпничество за правата на децата** - работа в партньорство с други НПО-та и държавни институции за подобряване на законодателната рамка по отношение на социалните услуги за деца и техните семейства, здравните и образователните услуги. Работим с основната цел да направим възможно гласът на децата и младежите да бъде чул и те да участват като застъпници за своите права. **Вътрешно** SOS ДС България работи върху осигуряването на политиката за защита на детето – ефикасно внедрена и работеща.

- ✓ **Изпълнение на тематични проекти**, разширяване на тематичния обхват на работата на SOS ДС България и наблюдение на разработването и изпълнението на проекти, от създаването на проектни идеи и представянето на предложения за финансиране, до управление и изпълнение на мащабни нови проекти, базирани на успешни кандидатури. Внедрияхме много успешен проект за превенция на трафика на деца с цел сексуална експлоатация, с иновативни програми в средните училища и географско покритие в цялата страна.
- ✓ **Публично финансиране** – намиране на възможности за публично финансиране и разработване на проектни предложения: този стълб на нашата финансова самостоятелност допринесе за постигането на допълнителна устойчивост, включително чрез осигуряване на публично финансиране и в сътрудничество с корпоративното финансиране, както и чрез създаването на нова услуга, която ще бъде разработена през 2020 г. – SOS Център за обучение по правата на детето и благосъстоянието на децата.

През 2019 г. Сдружение SOS Детски селища България управлява **ДВЕ ПРОГРАМИ „SOS ДЕТСКО СЕЛИЩЕ“**:

- ✓ **Програма „SOS Детско селище Велико Търново – Габрово – Трявна“** - включва 11 програмни звена, които управляват 5 вида социални услуги, за които Сдружението е регистрирано като доставчик.
- ✓ **Програма „SOS Детско селище София - Перник“** - включва 7 програмни звена, които управляват 4 вида социални услуги.

Социалните услуги за деца и младежи, извършвани от Сдружението са през 2019 г. са общо 5, като 3 от тях са и държавно делегирани СУ:

- ✓ **Приемна грижа** – подкрепа за общностите на приемни семейства;
- ✓ **Резидентна грижа от семеен тип** – управление на SOS младежки домове и малки семейни домове (регистрирани като Центрове за настаняване от семеен тип – ЦНСТ);
- ✓ **Семейно консултиране** – програми за подкрепа на семейството (регистрирани като Центрове за обществена подкрепа – ЦОП);
- ✓ **Подкрепа на младежи, напускащи грижа** – програма „Начало на самостоятелен живот“.
- ✓ **Звено Майка и бебе** – услуга за подкрепа на млади майки в риск да се откажат от техните новородени деца, подкрепа на семейството.